

Stockholms-Gillet

Gille-Tidender Årgång 24 Nummer 2 2019

Stockholms-Gillet Vårgille 2019 samt årsmöte

äger rum på Nyckelvikens Herrgård, Nyckelviksvägen 1, Nacka
onsdagen den 15 maj kl 17.30

Kvällens föredrag hålls av den avgående vice äldermannen Hans De Geer och handlar om stockholmsföretaget Vin&Sprit AB. Det började som en socialpolitisk idé hos läkaren Ivan Bratt för att undvika det totalförbud som den extrema nykterhetsrörelsen ville införa. Det lyckades och bolaget blev en del av den svenska modellen. Men efter en osannolik ”turn-around” utvecklades det till en betydande spelare på den globala alkoholmarknaden och köptes av den franska

bjässen Pernod Ricard 2008. Historien om bolaget rymmer också en marknadsföring av sällan skådat slag, och som blivit en legend i sig. Föredraget bygger på boken Vin&Sprit, från politik till marknad 1917-2008.

Middag

Efter årsmöte och föredrag blir vi serverade en två-rätters middag bestående av Ört och citronrimmad lax med blomkålskrème och späd sallad som förrätt och Kycklingfilé med

äppelcidarsås och rostad potatis som huvudrätt. Måltidsdryck ingår. Övriga alkoholhaltiga drycker kan köpas på plats.

Maxantal personer är 70, först till kvarn... Gäster välkomnas i mån av plats.

Anmälan

Anmälan till Vårgillet sker genom att sätta in 450 kronor (500 kronor för gäst) på Stockholms-Gilletts pluskonto 1381-3, så att den är Gillet tillhanda senast måndagen den 6 maj. Ange avsändare och telefonnummer samt eventuella dietrestriktioner. Munsänkens (Katarina Leijonhufvud) mobilnummer är 0708-401 602 och intendentens (Charlie Hahne) 0704-807 616. Gillet har också Swish 123 400 22 34.

Hans De Geer

Hur tar jag mig till Nyckelviken?

Kommunalt: Med buss 443 från Slussen till Jarlaberg (varje kvart) eller buss 71 från Glasbruksgatan/Katarinavägen (var 20 minut). Sedan promenerar man utmed Nyckelviksvägen c:a 20 minuter. Man kan naturligtvis också komma med egen bil eller taxi.

Bellman i kyrkan – sommarevenemang i Storkyrkan

Carl Håkan Essmar

Söndagen den 16 juni 2019 klockan 16 är alla medlemmar i Stockholms-Gillet hjärtligt välkomna till evenemanget Bellman i kyrkan. Trubaduren och 1700-talskännaren Carl Håkan Essmar musicerar och berättar. Han kommer i programmet att använda en kopia av Bellmans egen cister eller luta från 1781. Det är ett samarrangemang mellan Bellmansällskapet, som firar hundra år som litterärt sällskap i år, och Stockholms-Gillet. Det är gratis och öppet för alla intresserade. Varmt välkomna önskar Stockholms-Gilletts ålderman Kristina Ljunggren, tillika domkyrkokaplan i Storkyrkan, och Bellmansällskapets ordförande Mats Hayen, tillika bisittare i Stockholms-Gilletts råd.

Lättare att bli medlem i Gillet

I syfte att kunna öka medlemsantalet utan att menligt inkräkta på det starka Stockholmsanknytningskravet på Gilletts medlemmar beslutades vid förra årsmötet att § 4:1 i Gilletts stadgar skulle få följande lydelse: ”Till medlem i Gillet kan antas myndig och välfredad man eller kvinna, som är född eller uppvuxen i Stockholms stad”. Härigenom kan den som inte är född i Stockholm men som har vuxit upp och gått i skola här kunna antas som medlem. Frågan om anknytningen är tillräcklig prövas av rådet som redan idag har i uppgift att bevilja eller avslå medlemskap.

Eftersom en stadgeändring kräver likalydande beslut av två tredjedelar av de närvarande vid två efter varandra kommande årsmöten kommer ärendet att behandlas även vid årets möte.

Gilletts ekonomi

I årets resultat- och balansräkning vilken finns presenterad på Stockholms-Gilletts hemsida, framgår att ekonomin varit ansträngd. Detta med anledning av att vi utöver inköp av två nya bodar även målat om de äldre icke utbytta bodarna för att förlänga hållbarheten. Enligt plan så försöker vi att byta ut två bodar per år under förutsättning att det är hantverksmässigt och ekonomiskt möjligt att genomföra detta. Stockholms-Gillet har för 2018 redovisat ett smärre överskott detta efter att

Nyckelvikens Herrgård

Enligt de äldsta källorna var Stora Nyckelviken under medeltiden ett torp som ägdes av Sten Sture den äldre. 1746 fick den framgångsrike direktören för Ostindiska kompaniet, Herman Petersen besittningsrätt och lät uppföra den nuvarande huvudbyggnaden och dess flyglar. Lusthuset och trädgården anläggs något senare, förmodligen runt 1750, vilket avslöjas bland annat av vindflöjeln på lusthuset. 1764 överläts Nyckelviken till den franska ambassadören Baron Louis Auguste le Tonellier de Breteuil och under hans period byggs den

Herman Petersen

der 1900-talet och till slut köps Nyckelviken av Nacka kommun 1944. Stora Nyckelviken är klassat som statligt byggnadsminne. Som kuriosita kan nämnas att Stora Nyckelvikens herrgård mellan åren 1996 och 2002 syntes i TV-serien Skilda Världar. I serien kallades herrgården för Villa Björkudden. Åren 2010 och 2011 användes Biljardflygeln vid inspelningarna av SVT-programmet Sommarpratarna. Stora Nyckelvikens herrgård syntes även i en del av det femte avsnittet av den tredje säsongen av Historieätarna som sändes i SVT. Mellan huvudbyggnaden och lusthuset finns nyttoträd-

vackra biljardsalongen och även den vackra dammen intill. 1836 köps Stora Nyckelviken in av Gustaf Beskow, vars familj ägde den i över hundra år. Under denna tid, närmare bestämt under 1860-talet, tillbringar Jenny Lind och hennes make Otto Goldschmidt samt deras två barn ett antal somrar på Nyckelviken. Det berättas att hon om kvällarna stod på en estrad uppe i en ask vid vattnet och lät sina klara toner skingras för vinden. Tusentals människor sägs ha kommit med båt till Nyckelviken för att lyssna till henne. Flera ägare passerar un-

Jenny Lind

gård Nyckelvikens köksträdgård, som drivs av Nacka kommun. Avsikten är att visa hur man kan få ut det bästa möjliga av odlandet och samtidigt gynna miljön. Kulturlandskapet kring Stora Nyckelviken är sedan 1993 naturreservatet Nyckelviken. Reservatet är 134 hektar stort och sträcker sig ned till Saltsjön. Miljön är varierad med öppna ängar och skogslandskap. Bland annat finns ett flertal gamla ekar i området där kattugglor och skogsduvor har sina bon. I området finns också en skogstjärn och Trefaldighetskällan, som finns med på en karta från 1782.

en avsättning för nya bodar löst upp och att två beslutade icke uthämtade stipendier återfört till ett sammanlagt värde av 254 605 kronor. Årets överskott på 585 kronor har överförts i ny räkning.

Nya medlemmar i Stockholms-Gillet

Vid senaste rådmötet den 4 april invaldes *Sabina Koj* samt *Göran Wessberg* som önskas varmt välkomna i Gillet.

Åldermannens ruta

Stad i förändring, alltid i förändring, annars vore det ingen levande stad.

Då tänker jag inte bara på in- och utflyttande, kommunikationsvägar mellan människor och platser, grönområden som förminskas eller försvinner på grund av bostadsbyggande. Inte heller på alla butiker som kommer och går utan mer på byggnader som består men har fått annat innehåll än det de en gång byggdes för. Exemplet är många i vår stad men här-omdagen när jag var på konferens i det väldiga byggnadskomplexet Münchenbryggeriet på Södermälstrand, tänkte jag särskilt på alla de större eller mindre bryggerier som bara för lite mer än 100 år sedan fanns i Stockholm, liksom alla de olika yrken, från kopparskurerskor och tappare till bryggare som tjänade sitt bröd i de många bryggerierna i alla stadsdelar. Förutom det stora Münchenbryggeriet, Nürnbergska, Hamburger och St Eriks, Stora bryggeriet på Hornsberg, fanns flera mindre bryggerier såsom Piehls, Landbyska, Grönwalls och Bjurholms. Produktionen var stor liksom konsumtionen. Så kom en tid av nedläggningar då de stolta bryggerierna omvandlades till bl.a bostäder såsom St Eriks bryggeri på Kungsholms torg där för övrigt idag också finns ett ölmuseum.

Allt har sin tid .....det finns en tid för allt som sker under himlen står det i den flera tusen år gamla Predikaren. Och nu, efter en tids bortavaro så har bryggeriverksamhet i staden fått en renässans i form av s.k mikrobyggerier.

När vi ses ute på Nyckelviken vid vårt Vårgille med årsmöte, ska vi få höra vår mångkunnige gillesmedlem Hans De Geer berätta den intressanta historien om Vin&Sprit, som ju för oss stockholmare för inte så länge sedan var synonymt med Reimersholme. En plats som idag blivit bebyggd med bostäder i all sköns former och höjder, för många tusen nya och gamla invånare i Stockholm. Ja, vi bor verkligen i en stad i förändring, en levande stad där vi i Stockholmsgillet får vara med att utveckla och utvecklas. En klok person skaldade en gång;

Skär av dina rötter och du dör.

Bryt dina bojor och du blir fri.

Glad vår och gutår önskar jag er alla

*Er Ålderman
Kristina H Ljunggren*

Påminnelse från Intendenten

Vi har haft en genomgång av medlemsregistret och det är hög tid för de som ännu inte betalat årsavgiften för 2019 att göra så. På förekommen anledning vill jag också meddela att Rådet beslutat utesluta de som inte betalat medlemsavgiften

under flera år, trots upprepade påminnelser, ur Stockholms-Gillet. För nytt medlemskap ska således ny ansökan göras i vederbörlig ordning. **Medlemsavgiften för 2019 är 300 kr som insätts på Gillets plusgiro 1381-3**

Höstgillet kommer att äga rum den 5 november 2019. Boka datumet redan nu!

Gille-Kontakt!

Telefon kansliet 08-411 26 48 • Intendent: Charlie Hahne
Epost: stockholmsgillet@telia.com • Webb: www.stortorgetsjulmarknad.com
Redaktör för Gille-Tidender: Agneta Rydberg